

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 11 (599).

ЧЕТВЕР,

2

КВІТНЯ,

1959 року

Ціна 20 коп

У період розгорнутого комуністичного будівництва професори бачать своє головне завдання в мобілізації широких мас на боротьбу за успішне виконання семирічного плану. Вони безустанно розвиватимуть активність робітничого класу і всіх трудящих, спрямовуватимуть їх зусилля на виконання і перевиконання державних завдань кожним підприємством, на боротьбу за технічний прогрес. Ширше розгортати соціалістичне змагання, всемірно підтримувати чудовий рух бригад і ударників комуністичної праці, новаторів, винахідників, передовиків виробництва, поширювати їх досвід.

(Із привітання XII з'їзду профспілок СРСР Центральному Комітетові Комуністичної партії Радянського Союзу).

Науковці університету виконують рішення XXI з'їзду КПРС

(3 партійних зборів університету)

З великою активністю пройшло обговорення підсумків наукової роботи колективу університету за 1958 рік на відкритих партійних зборах 25 березня 1959 року. Діагност, доцент Л. І. Пазюк, і виступаючі комуністи, відзначаючи позитивні сторони і недоліки в науковій роботі, аналізували характер і причини недоліків з метою мобілізації колективу наукових працівників університету на успішне виконання рішень XXI з'їзду КПРС в галузі дальшого розвитку науки в нашій країні.

Продуктивно працював колектив кафедри історії КПРС, члени якої (доцент Д. С. Бельфор, доцент І. М. Фролов, старший викладач З. Я. Березняк та інші) розробляли ряд питань історії Комуністичної партії України. Доцент І. В. Ганевич підготував до друку монографію з історії Комуністичної партії Болгарії. Члени кафедри історії КПРС надрукували 10 наукових робіт, серед яких слід відзначити цікаві нариси з історії Одеського порту доцента Я. М. Штернштейна. Остання книга одержала схвальний відгук громадськості.

Колектив історичного факультету працював над вивченням історії більшовицької організації Одеської області. Члени кафедр історії СРСР та історії УРСР доценти С. М. Ковбасюк, З. В. Першина, П. Г. Чухрій та інші написали ряд розділів до колективної праці: «Нариси з історії Одеської більшовицької організації». Вийшла в світ цікава і корисна книга: «Хроніка революційних подій в Одесі», збірник документів, упорядкований доцентами З. В. Першиною і М. Ю. Раковським. Доцент кафедри загальної історії К. Д. Петряєв здав до друку монографію з історії Німеччини XX сторіччя. Ряд цікавих робіт за минулий рік опублікував доцент П. Й. Каршиковський.

Але наші історики і учні інших факультетів ще мало зробили в справі вивчення історії нашого університету. Ця робота повинна активізуватись в зв'язку з наближенням 100-річчя університету.

Кафедра української мови філологічного факультету займалась складанням хрестоматії: «Українські письменники про мову». Силами кафедр українського і російського мовознавства опубліковано учбовий посібник: «Порівняльна граматики східнослов'янських мов».

З метою дальшого піднесення наукової роботи кафедри гуманітарних факультетів переглянули плани наукової роботи в світлі рішень XXI з'їзду КПРС. Проблеми, над якими працюватимуть кафедри гуманітарних факультетів, будуть оформлені у вигляді посібників для студентів і практичних рекомендацій для учителів.

На факультетах природничих наук велись дослідження, наслідки яких знайдуть застосування на виробництві. Колективом сектору аерозолей інституту фізики спільно з кафедрами молекулярної фізики

і аналітичної хімії виконано великі роботи по вивченню процесів горіння. Роботи провадились за господарством з підприємством, у їх виконанні брали участь комуністи В. О. Федосеев, Д. І. Поліщук, Н. Л. Оленович та інші товариші. Завідуючий кафедрою теоретичної фізики професор А. І. Костарев в 1958 році за замовленням науково-дослідного інституту шляхів сполучення виконав роботу по розрахунках напівпровідникових термоелементів для регулювання температури у вагонах.

Серйозних успіхів досягла група наукових працівників кафедр математики, які під керівництвом професора М. І. Гаврилова провадили дослідження з теорії диференціальних рівнянь.

Активно працював у звітному році під керівництвом професора В. П. Цесевича колектив астрономічної обсерваторії, який провадив дослідження за програмою Міжнародного геофізичного року.

Колективом науковців хімічного факультету одержано нові дані про характер активного кисню, його поведінку в процесах каталізу та ряд інших цікавих даних.

На біологічному факультеті, на кафедрах мікробіології, гідробіології, зоології безхребетних провадились експерименти по виготовленню білкових середовищ, розроблено рекомендації по їх масовому виробництву. Кафедрою безхребетних тварин (професор Савчук, доцент Андрієвська, кандидат біологічних наук Севастьянов та інші) вивчалась паразитофауна сільськогосподарських тварин в колгоспах Одеської області. Кафедра розробила практичні рекомендації по профілактичних заходах боротьби з гельмінтозом.

Кафедрою систематики рослин та ботсадом проведена значна робота по впровадженню в зелене будівництво Одеси і Одеської області чагарникових рослин та квітів.

Науковцями біологічного факультету за минулий рік опубліковано 59 наукових статей та курс лекцій з фізіології рослин професора С. І. Лебедева.

Колектив біологічного факультету міг би досягти кращих наслідків у науковій роботі, якби всі кафедри працювали дружно, якби всі учні стояли на правильних позиціях по відношенню до передової мічуринської біології. Вчена рада університету засудила невірне ставлення професорів І. І. Пузанова і М. П. Савчука до редакційної статті газети «Правда» від 14 грудня 1958 р. і до критики теоретичних позицій цих кафедр в обласній пресі. Рада університету засудила примиренське ставлення колективів кафедр зоології хребетних і зоології безхребетних тварин до виступів професорів І. І. Пузанова і М. П. Савчука проти творчого розвитку мічуринського вчення академіком Т. Д. Лисенком. Вчена рада

університету висловила впевненість в тому, що колектив біологічного факультету в найближчий час забезпечить виправлення стану, що склався на цих кафедрах, і спрямує всі зусилля на виконання грандіозних завдань, поставлених XXI з'їздом КПРС.

Колектив вчених геолого-географічного факультету виконав 4 господарських роботи з питань руйнування берегів Каховського та інших водосховищ Дніпра. Доценти Петрунь і Федорченко, старший викладач Міщенко закінчили фізико-географічне районування Одеської, Вінницької, Кіровоградської і Миколаївської областей, а члени кафедри економгеографії — доценти Смирнов, Ланда. Повітчана — закінчили роботу по районуванню сільського господарства Одеської області. Ці роботи виконувались за завданням Міністерства вищої освіти СРСР і будуть здані в координаційний центр при МГУ та в обласні організації.

В минулому році активізувалась справа друкування робіт наших вчених: в 1958 році надруковано 339 робіт загальним обсягом 414 друкованих аркушів, серед яких монографії та великі статті доцента Г. А. В'язовського «Письменник і життя», доцента І. М. Дузія «Павло Усенко», доцента Н. Д. Кузякіної «Нариси української радянської драматургії», проф. Д. Г. Елькіна «Відчуття та сприймання» і т. д. Прикро, що серед монографій немає книг, які належали б членам кафедр природничих факультетів.

В минулому році в університеті було проведено 17 наукових конференцій, нарад та семінарів, які сприяли зміцненню наукового авторитету колективу університету і посиленню зв'язків університету з ученими інших вузів.

Доцент Л. І. Пазюк в доповіді підкреслив необхідність ліквідації такого недоліку в науковій роботі, як слабе застосування наслідків наукових досліджень у виробництві. Кафедри університету покищо мало зв'язані з підприємствами Одеського раднаргоспу. Учені університету повинні проявляти більше ініціативи в питаннях зв'язку з виробництвом, а вчені ради і парторганізації факультетів — організувати контроль за цією ділянкою роботи. В минулому році в цій справі мали місце серйозні недоліки, впровадження наслідків наукової роботи у виробництво було пущене на самоплив, внаслідок чого керівники факультетів — професор М. І. Гаврилов, професор О. О. Морозов — не представили до наукової частини звітів про стан впровадження у виробництво наслідків наукових робіт доцентів Федосеева, Демидова, Драницької та інших.

Через відсутність належного контролю з боку деканатів і партбюро ряд товаришів не подали до наукової частини текстів викона-

них робіт, що змушує вважати їх невиконаними. Це стосується доцента Мигалья, членів кафедр історії СРСР та історії УРСР — авторів учбового посібника «Минуле нашого міста і області», доцента Каршиковського, доцента Гагкаєва, викладача Болтенко, доцентів Киркопуло, Титаренка, наукових співробітників Боровик, Кузнецової, Худолій, Точидловської, Колесникова, Спакова, старшого лаборанта Коренчевської, асистента Богачик та інших.

Не закінчили вчасно кандидатських дисертацій тт. Бурштейн, Гурська; ряд товаришів, що закінчили рік-два тому аспірантуру, не захистили досі дисертацій. Такі товариші, як Заремба, Баханов, Кочура, Стороженко, Кононов, Драгомарецький, Никифорчук, Батюк, Солдатов, Воронцов, уже давно повинні закінчити і захистити дисертації.

Виступаючі на зборах піддали критиці ряд недоліків наукової роботи. Професор Д. Г. Елькін звернув увагу на необхідність уважно слідкувати за тим, яку оцінку з боку громадськості одержує друкована продукція вчених університету. Доцент Т. Я. Сьора розповів, як колектив інституту фізики планує вести наукову роботу.

Секретар партійного бюро хімічного факультету Г. С. Дмитрієвський познайомив партійні збори зі станом наукової роботи на факультеті, де проведена відповідна перебудова наукової роботи у світлі рішень XXI з'їзду партії. Кафедри хімічного факультету переглянули тематику наукової роботи і включили до плану більше робіт, зв'язаних з виробництвом. Партійне бюро хімфаку щомісяця контролює стан виконання планів наукової роботи.

Зупинившись на аналізі стану наукової роботи по кафедрі економічної географії, доцент Повітчана вказала на слабкий зв'язок наукової роботи з тематикою раднаргоспу і на недостатню координацію роботи по виконанню комплексних тем. Доцент Повітчана вважає за потрібне встановити тісний зв'язок кафедр університету з техніко-економічною радою Одеського раднаргоспу.

Декан біологічного факультету, доцент І. І. Погребняк сказав, що на факультеті розпочато роботу по ліквідації недоліків і помилок, допущених кафедрами зоології безхребетних і зоології хребетних тварин. Впровадженню наслідків наукової роботи в життя, на думку доцента Погребняка, заважає відсутність потрібної кількості часу у вчених, які перевантажені учбовою роботою. Цим питанням повинні займатись не тільки кафедри, а наукова і господарча частини університету. Наукова частина недостатньо контролює і мало допо-

магає кафедрам у справі впровадження наслідків наукової роботи в життя. Ліквідації цього недоліку сприятиме також організація проблемних лабораторій.

Завідуючий кафедрою політекономії, доцент Лобунець поставив питання про організацію взаємодопомоги в науковій роботі між кафедрами, про потребу організувати наукові конференції на фабриках і заводах та в колгоспах.

Професор В. П. Цесевич вважає надзвичайно важливим завданням створення необхідної лабораторної бази. Тільки при цій умові можна забезпечити виконання тих завдань, що поставлені перед вченими XXI з'їздом КПРС.

Глибокий аналіз стану і недоліків наукової роботи дав у своєму виступі ректор університету, професор С. І. Лебедев. Університет повинен не лише забезпечувати підготовку висококваліфікованих спеціалістів, сказав він, а і готувати наукові кадри та вести просвітительську роботу серед трудящих, беручи участь в роботі народних університетів. Виконанню завдання по підготовці наукових кадрів буде сприяти створення проблемних лабораторій.

Професор Лебедев дав критичну оцінку наслідків і стану наукової роботи на всіх факультетах. На біологічному факультеті, внаслідок відірваності наукової тематики від життя, помічається певний застій в науковій роботі, ряд тем перестояли на пні. Кафедри біологічного факультету повинні тісніше зв'язати наукову роботу з життям, писати праці, які б відповідали вимогам сьогодення дня.

Протягом ряду років не помічається зрушень в науковій роботі історичного факультету, де має місце навіть лакування картини дійсного стану справ. Перевірка стану наукової роботи партійним бюро факультету виявила, що деякі праці, які на підсумковій науковій конференції вважались закінченими, насправді не виконані, а деканат історичного факультету не виявив до цих товаришів потрібної вимогливості.

Хороших наслідків у науковій роботі домогся філологічний факультет, де вміло поєднується наукова, педагогічна і просвітительська робота.

Ряду важливих наслідків, зокрема з проблеми горіння, добився фізико-математичний факультет, який має всі можливості для досягнення ще кращих результатів у науковій роботі.

Наукова частина повинна розробити ряд заходів, що мають сприяти справі підготовки вищих наукових кадрів, зокрема справи підготовки докторів наук з числа здібних молодих учених. Кафедри, вчені університету повинні турбуватись про створення наукових шкіл з числа молодих здібних науковців, більше друкувати наукових робіт, зв'язаних з життям.

„Ми не вірили б навчанню, вихованню і освіті, коли б вони були загнані тільки в школу і відірвані від бурхливого життя“

В. І. ЛЕНІН.

СВІЖОМУ ВІТРУ НАЗУСТРІЧ

Дружба студентів історичного факультету з молодими робітниками механічного цеху заводу ім. Січневого повстання почалася зовсім недавно — в дні народження руху за звання бригад комуністичної праці. Дізнавшись про рух бригад комуністичної праці, подруги Валентина Стадченко, Валентина Дедова і Галина Кучеренко прийшли в комітет комсомолу механічного цеху.

— Хочемо організувати бригаду, яка боротиметься за право називатися комуністичною, — заявили дівчата комсомольському вожакові цеху Миколі Кушнірові.

Валентина Дедова — працююча дівчина. Кожний з неї може взяти приклад. Тому подруги й обрали її своїм бригадиром. Ентузіасти вирішили щодня виконувати по дві норми, боротися за економію, стати раціоналізаторами, підвищувати свій загальноосвітній і культурний рівень.

Валентина Дедова мовчки слухала своїх подруг. Її турбувало те, що майже всі члени бригади прийшли на завод після закінчення восьми-дев'яти класів. З цієї бригади лише Валентина Стадченко навчається у вечірньому технікумі. Чи зможуть вони виконати взяті зобов'язання, чи не підведуть?

— Працюємо ми дружно, чесно, норми перевиконуємо, — звернулася Валентина до дівчат, — але ми можемо принести ще більше користі. Тільки вчитися треба.

Так і вирішили: треба вчитися, вступати до заочного технікуму і вечірньої школи.

А наступного дня в механічному цеху в змаганні за звання бригади комуністичної праці вже брала участь і бригада свердлильниць Галини Сидоренко.

...У цей день бюро засідало до пізнього вечора. Вирішувалося питання про шефську роботу, намічався новий план.

— Потрібно зміцнити дружбу з комсомольською організацією підшефного заводу, — звернувся до членів бюро Ф. М. Гудимович, секретар партбюро факультету. — Зараз там організуються бригади комуністичної праці, їм треба допомогти.

Наступного дня до комсомольців механічного цеху заводу ім. Січневого повстання прийшли гості-історики. Прийшли, щоб поговорити про те, чим можуть вони допомогти бригадам комуністичної праці.

Ця розмова продовжилася на факультетських комсомольських зборах. На них були і члени бригад, які борються за звання комуністичних.

Виступаючі (історики і гості) вносили конкретні пропозиції. Викладачі виступили з ініціативою читати робітникам лекції, організувати вечори питань і відповідей. Студенти IV курсу запропонували створити при гуртожитках консультативні пункти для допомоги учням вечірніх шкіл. Студенти III курсу — проводити спільні екскур-

сії по історичних місцях, організувати культпоходи в театр, кіно.

З того часу пройшло три місяці. Колектив історичного факультету енергійно взявся виконувати свої плани. Тільки в цьому місяці робітники прослухали лекції доцентів Н. І. Владимірової — «Міжнародне значення семирічного плану», І. В. Ганевича — «Сучасна Болгарія», І. Д. Головка — «Сучасний

М. І. КАЛІНІН

Комуністичне виховання нерозривно зв'язане з розвитком політичної свідомості, загальної культури, піднесення інтелектуального рівня мас. Необхідним складовим елементом комуністичного виховання є — розвинення любові до Батьківщини, розвинення радянського патріотизму.

Китай». З величезним інтересом слухають лекції робітники.

Студенти IV курсу — часті гості в заводському гуртожитку. У гуртожитку прекрасний червоний куток. Тут є телевізор, більярд, радіо, шашки, шахи.

Людно і на консультативному пункті.

Бригада свердлильників В. Дедової вирішила готуватися до вступу в машинобудівельний технікум. Н. Шабало, М. Сватуновська взяли над ними шефство, допомагають готуватися до екзаменів.

Хорошу справу почав колектив історичного факультету. Зміцнення дружби студентів з бригадами комуністичної праці ближче познайомить студентів з життям. А це в свій час допоможе молодому педагогові прищеплювати дітям любов до праці.

В. ПІЧА.

ДРУЖИМО

Ми беремо шефство над двома гуртожитками судноремонтного заводу — це нас і радувало і трохи лякало. Радувало, що ми зможемо ближче познайомитися з робітниками, людьми, які знають життя, працюють на виробництві. А лякало тому, що були невпевнені, чи справимося з усіма обов'язками, чи знайдемо спільну мову з незнайомими людьми.

Судноремонтники зустріли нас тепло, але зразу ж попросили, щоб ми їх частіше відвідували, ніж хіміки, які працювали там раніше.

Як же зробити, щоб робота була цікавою, як ближче познайомитися з людьми, з їхніми запитами? Провели перший рейд по гуртожитку, ознайомилися з життям кожного робітника. В неділю вирішили провести разом вечір відпочинку. Вечір відбувся в клубі судноремонтників.

Вечір їм і нам сподобався.

— Приїжджайте до нас частіше! — запрошували судноремонтники.

Ми докладемо всіх сил, щоб збити життя наших нових друзів більш цікавим. Щотижня робимо рейд по гуртожитку: перевіряємо чистоту, даємо деякі поради, зауваження. В неділю організували культпохід в музей західного і східного мистецтва. Серйозну увагу звертаємо на робітників, які вчаться у вечірніх школах і вузах. Для цього виділили спеціально студентів, які щосереди будуть відвідувати кімнати для занять і по можливості допомагатимуть тим, хто потребує такої допомоги.

Л. ЯМПОЛЬСЬКА,
секретар комсомольської організації II курсу філологічного факультету.

Л. М. ТОЛСТОЙ

Кількість предметів знання безмежна і так само безмежна та довершеність, до якої може бути доведено всяке знання.

ПРО ВИХОВНУ РОБОТУ НА БІОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

Університет, зокрема біологічний факультет, випускає спеціалістів, які, в основному, будуть працювати в школі, тобто виховувати нову людину, в якій повинні гармонійно поєднуватися духовне багатство, моральна чистота і фізична завершеність. Такі ж якості повинні мати і радянські учителі, яких готують наші вузи. Тому-то виховній роботі у вузі повинна приділятися особлива увага.

Різноманітні і багатогранні шляхи виховання студентів. Ця робота може і повинна здійснюватися в процесі учбових занять і під час екскурсій, на комсомольських зборах і при відвідуванні гуртожитків, в час літньої практики і на засіданні наукового студентського гуртка. Та де б не проводилася виховна робота, мета її повинна бути одною — виховання людини майбутнього.

Якою повинна бути людина комуністичного завтра — на це питання наша партія дає ясну і чітку відповідь. Ця людина, перш за все, повинна бути вихована в душі колективізму і працелюбності, вона повинна вміти переборювати труднощі і проявляти ініціативу, бути готовою особисті інтереси підкорити громадським, уміти самостійно думати і відстоювати комуністичні погляди і переконання.

Немало викладачів біологічного факультету, розуміючи важливість виховної роботи, багато уваги, сил і часу приділяють студентам.

І все ж стан виховної роботи на факультеті примушує бажати кращого. Головний недолік полягає в тому, що у виховній роботі має місце формалізм. Вона ведеться без потрібного почуття відповідальності і, переважно, тільки тими, хто прикріплений до академічних груп як агітатори.

Чомусь вважається, що за агітаційно-масову і політико-виховну роботу на факультеті повинна відповідати тільки член партбюро Л. А. Рябова, відповідальна за цей сектор. Показово, що ніхто з інших членів партбюро не зміг назвати прізвищ викладачів, які погано чи добре ведуть виховну роботу.

Заслужує уваги той факт, що на відкритих партзборах, де обговорювалися завдання факультету на друге півріччя, майже не пору-

К. Д. УШИНСЬКИЙ

Будь сином своєї Батьківщини, глибоко відчуй свій зв'язок з рідною землею, як син, стався до неї, поверни стократ їй те, що дістав від неї. Виховання повинно розвинути в людині звичку й любов до праці, воно повинно дати їй

зможу відшукати для себе працю в житті.

Г. С. СКОВОРОДА

Не можна побудувати словом, якщо те ж саме руйнувати ділом — це значить давати працю для будівництва корабля, а робити віз.

шувались питання виховання, хоч підняти успішність, дисципліну, активність студентів неможливо без покращення повсякденної виховної роботи.

А тимчасом недоліків у виховній роботі на факультеті багато. Це проявляється в несерйозному ставленні частини студентів до занять, в пораній дисципліні, в їх байдужості до справ факультету, університету, комсомолу, в псуванні соціалістичного майна, в неповазі до викладачів, у відсутності принципності, почуття колективізму і навіть в неумінні себе поводити.

Великий подив викликає те, що навіть тоді, коли негідна поведінка студента обговорюється в комсомольській групі чи на комсомольському бюро і виносяться відповідні рішення, це рішення не завжди виконується. Так, наприклад, за зневажливе ставлення комсомолки Білоногової до своїх обов'язків, за неодноразовий обман викладачів і підлоги, за лицемірство КСМ бюро V курсу постановило оголосити їй догану і просити ректорат, щоб її направили на один рік на виробництво і лише після цього кваліфікували б як викладача. Деякі студенти проявили принципність і мали мужність підтримати це правильне рішення. І от уже скоро державні екзамени. Білоногова складе їх, видадуть їй диплом з відзнакою... Проте і студенти, і викладачі впевнені, що на роботу в школу за призначенням вона не поїде. Білоногова не гідна звання радянського вчителя. А виконання винесеного комсомольським бюро рішення допомогло б і Білоноговій правильно вирішити питання про своє місце в житті і стало б попередженням для інших.

У своїй доповіді на IV Пленумі ЦК ВЛКСМ тов. В. Є. Семичастний вказував: «Треба роз'яснити молоді шкідливість примиренського ставлення до недоліків товариша, приховування поганих вчинків заради дружби в неправильному її розумінні». У нас фактів такого примиренського ставлення більше, ніж достатньо.

Про те, що виховна робота не поставлена на потрібний рівень, говорить і той факт, що студенти факультету мало беруть участь у громадськокорисній праці, неохоче відгукується на заклики комсомолу. В зв'язку з цим не все гаразд на факультеті і з вихованням в праці, хоч для цього є необмежені можливості.

При біологічному факультеті є непогана голуб'ятня з різними породами голубів. Проте доглядають голубів співробітники зоомузею, а не студенти. Професор О. Р. Прендель створив у себе на кафедрі декілька акваріумів, та знову ж таки наглядають за ними тільки співробітники кафедри. Багато студентів записуються для спеціалізації на кафедру фізіології людини і тварин, вони ведуть експерименти на вівцях, собаках. Але цих останніх доглядає препаратор. Студенти-фізіологи рослин нічого не зробили, щоб навести порядок у вегетаційному будиночку, такому необхідному для їх роботи. Таких прикладів інертності студентів можна навести багато.

При такому стані справ і хороші починання не завжди знаходять належну підтримку. Тимчасом оцінка хороших справ, підтримка їх — також одна з форм виховання. Тільки в цьому році, наприклад, агробіологічна ділянка, закладена при біофаці студентами

кафедри генетики і дарвінізму (комсорг Н. Коломієць), починає одержувати, хоча б на словах, визнання (до визнання на ділі ще дуже далеко). А скільки труднощів довелося перебороти групі комсомольців в минулому році! Члени партбюро та інші комуністи зовсім ігнорували роботу по організації цієї важливої для підготовки викладачів-біологів справи. Байдуже ставлення старших товаришів, звичайно, охолоджувало студентів і аж ніяк не могло їм допомогти. А створення агробіологічної ділянки цінне не тільки тим, що з'явилася нова, потрібна лабораторія, а ще більше тим, що студенти в процесі роботи привчаються до колективної праці, набувають організаційних навичок, які дуже необхідні сучасному спеціалістові в його практичній роботі.

Є необмежені можливості виховання студентів у праці, та це треба робити продумано. Праця повинна бути добре підготовленою, цілеспрямованою, повинна захоплюватися. В протилежному випадку не досягається бажаного ефекту ні в результатах затраченої праці, ні в справі виховання студентів.

Багатогранна виховна робота серед студентів. Правильно вказувалося у доповіді В. Є. Семичастного на IV Пленумі ВЛКСМ, що час докорінно змінити підхід до оцінки виховної роботи: на першому плані повинна стояти не статистика проведених заходів, про цю роботу треба більше судити по тому, скільки ми виховаємо справжніх людей.

І насправді, чому нам не оцінювати успіхи виховної роботи також і по кількості студентів, які беруть участь в добровільних дружинах по охороні громадського порядку, по кількості студентів, які стали фотолюбітелями, садоводами, квітникарями, по числу тих, хто бере участь в громадськокорисній праці, в пропагандистській роботі по лінії комсомолу, по кількості студентів, які стали справжніми експериментаторами, які робили доповіді на конференціях і сесіях, брали участь в конференціях учнівських гуртків, організували живі кутки в школах тощо.

З. П. КОЦ.

ЗАКІНЧИВСЯ ОГЛЯД УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ХУДОЖНЬОЇ САМОДІЯЛЬНОСТІ

Заслужений успіх

Сьогодні виступають філологи. — Ну, побачимо, що покажуть вони цього року...

Концерт філологічного факультету привертає загальну увагу студентів. Його чекали. Чекали з цікавістю, з нетерпінням. Не менш цікавим був цей концерт і для філологів. І не менш важливим. Адже цього року з художньої самодіяльності факультету йде велика група п'ятикурсників. Це, по суті, їх останній виступ. А що далі? Хто залишається у філологів? Яку зміну підготували собі ветерани спени?

І ось концерт. Востаннє захищають честь факультету Г. Мазнюк і М. Андреева, які виконують російську народну пісню «Ивушка». Але разом з ними виступає й студентка III курсу Ліда Павловська. Востаннє виконує на балалайці Іван Дарієнко свій віночок з українських пісень. Але бурхливими оплесками проводжають глядачі вокальний секстет у складі В. Мирної, О. Гармаш, Л. Сай, Л. Шабалтій, Г. Пойди та О. Ващенко, який виконав жартів-

ливі народні пісні «Побреду, побреду» та «А я в середу народилася».

Оповідання О. М. Горького «Діти Парми» читає п'ятикурсниця Людмила Каменська. Прекрасно читає, хвилює. Гаряче аплодують слухачі старій знайомій. А от уже (навіть філологи здивувались!) на сцені з'явився Віталій Березінський і, замість того, щоб читати свої вірші, почав співати.

Ні, є ще порох в порохівниці! Не перевелись ще солісти на філфай! Конференс філологів завжди злободенний і веселий. Таким був і на олімпіаді. Тим більше, що одним з виконавців його був автор конференсу, студент IV курсу Марк Соколянський.

Велику любов глядачів встиг завоювати наймолодший самодіяльний колектив факультету — естрадний оркестр, яким керує студент II курсу Георгій Еліва. Ось

і тепер, як тільки із-за завіси почулися перші звуки маршу, написано Г. Елівою, зал настроюється на веселий лад, ясніють посмішки.

На сцені О. Гармаш, Р. Гусак та Л. Шабалтій. Вони виконують негритянську народну колискову пісню та популярну пісню «Прощай Рим». Потім виступає Л. Ребус, яка співає пісню «Прощальний луч». Кожен номер оркестру зустрічає загальне схвалення.

Концерт філологічного факультету пройшов організовано. Відчувалася велика, кропітка підготовка до цього відповідального звіту самодіяльності.

Уривки з трьох п'єс М. В. Гоголя, які підготував драмколектив факультету, посилити враження від виступу філологів.

Успіх філологічного факультету заслужений і закономірний.

В. ЛЕОНІДОВ.

На фото: співають випускниці філфаку М. Тувіченко, Л. Кувшинова, Л. Череху. Акомпанує І. Дарієнко.

ВИСТУПАЮТЬ ІСТОРИКИ

Тиша. Зал в напруженому чеканні. Йде міжфакультетський огляд художньої самодіяльності. Виступають студенти історичного факультету. Впевненими кроками виходить на сцену конференсьє — студент Хохлов — і енергійно оголошує номер за номером.

Гучно лунають пісні: «Славу мудрої партії поем», «Над річкою бережком», «Комсомольці» у виконанні хорового колективу. Глядачі, не жаліючи рук, дружно аплодують.

Студенти Хохлов і Гансова переносять глядачів думками у майбутнє, викриваючи пережитки і плями в свідомості деяких радянських людей. Це інтермедія «Путешествие в будущее».

Привітно зустрічають глядачі М. Чорноморченка, Ю. Ямка, Я. Сенечкіну та інших.

Звучать прекрасні мелодії українських пісень: «Червоні маки», «Чого вода каламутна?». Це співають Н. Мельничук, В. Мельник і В. Чечівна.

Концерт пройшов жваво, енергійно, цікаво.

В. ЛЯШЕВСЬКА.

Бракує вогню і організованості

Програма концерту біологів не те, щоб була хаотичною, вона напевно недостатньо естетично виразна. Можливо її не продумали добре, а якщо й продумали, то з недостатнім потрібним для такої справи смаком.

У біологів було кілька хороших номерів, та, на жаль, приємне враження від них розпливалось після довгого ряду художніх читань у прозі та вокальних номерів, які нівечили настрої слухачів і викликали образливе співчуття до виконавців.

Схвально сприйняла аудиторія пісні, які співала Савченко, акробатичні етюди, художнє читання вірша В. Інбер «Так будет» та пре-

Олімпіада показала, що художня самодіяльність на геофаці колись була далеко і далеко на вищому рівні, ніж тепер.

Концерт цього факультету (щоб не переоцінити і недооцінити) справляє враження надто посереднього явища, яке не залишає на душі майже ніяких красивих слідів.

Хіба могли врятувати загальне становище непогане виконання Глебовим пісні «Шумит волна, звенит струна», порівняно хороше читання оповідання Максима Горького «Макар Чудра» і навіть така похвальна сміливість геофаку, як спроба продемонструвати перед глядачами і слухачами сценку із класичної української опери «За-

порожець за Дунаєм» Гулака-Артемовського? Самодіяльні артисти — виконавці дуету Одарки і Карася — оновили настрої вчливі аудиторії, за що й одержали схвальні аплодисменти.

Нема потреби аналізувати окремі номери, бо це не цікаво. Хочеться тільки побажати геофаку підняти свою художню самодіяльність на її рівень часів Монюшка, Коффа, Зелінського. Отоді геофак буде серйозним суперником на всіх олімпіадах.

П. ОСАДЧУК.

До 150-річчя з дня народження М. В. Гоголя

1 квітня минуло 150 років з дня народження великого російського письменника М. В. Гоголя.

Кафедра російської і зарубіжної літератури намітила ряд заходів по відзначенню знаменної дати.

4 квітня в університеті відбудеться конференція, присвячена життю і творчості М. В. Гоголя. Доцент П. І. Збандуго виступить з вступним словом, присвяченим патріотизму і народності письменника. Доцент З. А. Бабаїцева прочитає доповідь на тему: «Принципи драматургії М. В. Гоголя», доцент І. І. Цукерман — «Гоголь і Герцен», викладач Н. К. Сопрун — «Україна в творчості М. В. Гоголя».

Про педпрактику і практикантів

А. С. МАКАРЕНКО

В педагогіці немає дрібниць і явищ нейтральних.

Вихователь повинен бути переконаний, що його вихованці вчинять, якщо їх покличе до цього життя, одинокий і безміяний подвиг. А вищою нагородою буде для них усвідомлення виконаного обов'язку.

Якомога більше вимог до людини, але разом з тим і якомога більше поваги до неї.

П'ять тижнів педагогічної практики — це не так уже й багато, щоб з абсолютною точністю визначити, чого студенти навчилися, а чого ні. Проте вже й зараз можна сказати всім студентам, які проходили практику в Миколаївській середній школі (Овідіопольського району), що вони багато чому навчилися і в майбутньому, якщо будуть вимогливі до себе, з них вийдуть хороші педагоги. Перші уроки — це ніби перші кроки в житті. Ще важко сказати, як людина ходитиме, але дещо можна побачити, схопити своєрідне в цій «ході».

Насамперед, хочу відзначити вміння студентів розкривати літературні теми з естетичної точки зору. Не суха препаратія, а схвильований, емоційний і водночас логічний аналіз літературних явищ, розкриття краси художнього слова — ось що впливає на розум і серця учнів. В цьому відношенні особливо виділялись уроки Т. Г. Федорченко — спокійні, якісь хороше ясні (методика, очевидно, не визнає таких критеріїв!), чітко побудовані; розумні, строго послідовні і емоційно напружені уроки В. О. Гончаренко і Т. Т. Берненко; трохи «розхристані», але глибокі і змістовні уроки С. Г. Хлікей; уроки Т. А. Гавриш і А. С. Ільницької — переконуючі, зігріті сильним внутрішнім чуттям.

Хорошими були уроки Л. Г. Проценко, В. С. Галімон, В. С. Манзюк, Н. Г. Фейст, Л. О. Майстренко, Л. С. Носовської. Троє перших, на мій погляд, найкраще поводили себе в класі, природно, невимушено, діловито. Н. Г. Фейст занадто вже хвилювалась, тоді як Л. О. Майстренко, навпаки, була вже занадто спокійна (не переросла б оця спокійність у байдужість!). Найбільшою перемогою Л. М. Площинської і Т. Д. Пасініченко слід вважати те, що вони зрештою переборили непотрібне хвилювання, яке на перших уроках «відбирало» у них слух і мову.

У школі практиканти познайо-

мились з різними формами виховної, позакласної роботи, внесли в неї пожвавлення, залучили багато учнів до участі в художній самодіяльності. Найбільша заслуга в цьому студенток А. Ільницької і Т. Берненко — наших невтомних ініціативних організаторів.

Аналізуючи уроки практикантів, не можна не звернути уваги і на характерні недоліки.

Насамперед, це стосується культури мови студентів: у всіх без винятку зустрічаються русизми і діалектизми, стилістичні огріхи, неввірні наголоси, інколи просто жахливі (хребет, «Современник», завдяки і т. п.).

Багато студентів не вміє художньо читати тексти. А хіба невиразним мурмотінням можна когось переконати і захопити? Край необхідно слухати курс виразного читання, брати участь в гуртках художнього слова і просто читати вголос тт. Пасініченко, Площинської, Фейст, Носовської та іншим.

При перевірці домашнього завдання окремі студенти не уважно слухають відповіді учнів. В результаті буває так, що учень говорить якусь нісенітницю (на зразок: «У гімназії Франко познайомився з Коцюбинським», «Вовчок викривала тяжке життя кріпосників»), а вчителі — тт. Манзюк, Пасініченко та ін. — механічно повторюють: «Так, вірно».

Основним же недоліком у нашій педпрактиці було те, що студенти не навчилися працювати з великим класом. Адже у нас уроки проходили при наявності в класі пересічно 7—8 учнів (найменше — 3 учні, найбільше — 13). Це було просто ненормальне становище: окремі уроки давались ніби для присутніх на них практикантів, бо троє учнів, звичайно, губилися серед сімнадцяти інспекторів-методистів.

Деканат філологічного факультету і відповідальний за підбір шкіл доцент П. Т. Маркушевський в даному випадку допустили помилку: не можна було посилати студентів у школу з неуккомплектованими класами.

На мій погляд, для педпрактики потрібно обирати нормальні і найкращі школи, де студенти могли б взяти для себе багато корисного.

В. В. ФАЩЕНКО,
методист.

В КЛУБІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Студентський клуб іноземних мов існує вже другий рік. До роботи в клубі залучаються кращі студенти. Їх це не багато, але це люди, які цікавляться мовою, сумлінно її вивчають і прагнуть навчитись розмовляти на іноземній мові. В клубі діє три секції: англійська, німецька та французька. Засідання клубу відбуваються під керівництвом викладачів — керівників секцій.

Недавно відбулося засідання англійської секції клубу. У великій фізичній аудиторії зібралися студенти, які вивчають англійську мову, та викладачі, щоб проглянути і обговорити фільм «Лондон». Перед початком фільму виступили студенти фізико-математичного та філологічного факультетів Конопльов, Андріанова, Кисельов та Козіна з повідомленням про столицю Англії та життя англійців. Їх доповіді були ілюстровані окремими діапозитивами. Після цього було продемонстровано фільм «Лондон», який доброю англійською мовою коментувала старша викладачка кафедри іноземних мов Є. І. Корженевська.

Незбаром відбудеться засідання клубу французької секції.

О. Г. КРУПКО.

П. ЯРЕМА.

А. С. Макаренко — видатний радянський педагог

1 квітня минуло двадцять років з дня смерті А. С. Макаренка. А. С. Макаренко — гордість радянської педагогічної науки. Його педагогічна теорія — не минуле, а теперішнє і майбутнє педагогічної науки.

А. С. Макаренко формувався як талановитий педагог-новатор, як видатний радянський педагогічний мислитель в боротьбі з буржуазними педагогічними теоріями, що проникли до нас. То був період, як зазначає А. С. Макаренко, коли пролетарські педагогічні положення з боєм прокладали собі дорогу, відгукуючись на насущні вимоги нового життя.

16 років напруженої праці він віддав вихованню кількох тисяч молодих радянських громадян. В результаті багаторічної педагогічної діяльності А. С. Макаренко прийшов до ряду принципів теоретичних висновків, які є цінним внеском в радянську педагогічну науку.

Свої успіхи в комуністичному вихованні А. С. Макаренко справедливо пояснює умовами радянського життя. Лише радянське суспільство дало йому простір і можливість для педагогічної творчості, для розвитку великого таланту педагога і письменника.

Виходячи з марксистсько-ленінського вчення про комуністичне виховання, керуючись ідейно-політичними спрямуваннями партії, А. С. Макаренко став на шлях шукань, на шлях створення таких оригінальних форм і методів, які відповідали б завданням радянського виховання.

Педагогічна система А. С. Макаренка пройнята ідеями соціалістичного оптимізму і гуманізму. Соціалістичний оптимізм Макаренко черпав з нашої дійсності. Класичні зразки оптимістичного ставлення до людини він знайшов у творчості О. М. Горького.

А. С. Макаренко визнає, що він пройшов шлях оптиміста у своїх педагогічних шуканнях. Цей оптимізм підтримував його в найважчі періоди його роботи в колонії ім. Горького і в комуні ім. Дзержинського.

Виходячи з учення марксизму, що тільки в колективі людина одержує умови, які дають їй можливість всебічно розвивати свої задатки, провідне місце в своїй педагогічній діяльності Макаренко відводив колективному вихованню. Він вніс чимало нового в розробку питання про дитячий колектив. Ним на практиці був створений дитячий колектив, який став могутнім фактором комуністичного виховання.

З марксистської позиції розв'язав А. С. Макаренко і проблему індивідуального підходу до дітей. Він конкретно показав, як в системі радянського виховання індивідуальний підхід до учня поєднується з колективним методом виховання.

Показовою рисою педагогічної теорії А. С. Макаренка є соціалістичний гуманізм. Любов і віра в людину, в її можливості — ось що лежить в основі розробленої А. С. Макаренко системи виховання.

Головне, що відрізняє радянське виховання від усякого іншого виховання, це — «нове у ставленні до людини, нова позиція людини в колективі, нова про неї турбота і нова увага», — говорив А. С. Макаренко.

Життєвий шлях А. С. Макаренка є шляхом самовідданої боротьби за справжнє комуністичне виховання. Думки талановитого педагога просякнуті духом новаторства, в них відбито прекрасний порив у майбутнє, вони і тепер такі ж свіжі і актуальні, якими були в період його творчої діяльності.

В. О. ДЕМ'ЯНЕНКО.

У вихідний день

Вихідний день. Вечір... В клубі заводу ім. Січневого повстання чути пісні, сміх. В залі молодь. Серед молодих робітників механічного цеху — гості студенти історичного факультету. Вони проводять свій відпочинок з робітниками заводу, ентузіастами творчої комуністичної праці.

«Вечір дружби» студентів і робітників розпочався концертом художньої самодіяльності. В програмі концерту — кращі номери художньої самодіяльності істориків, відзначені жюри на університетській олімпіаді.

Після концерту — ігри, танці. Хороший був відпочинок.

Спорт

Майстерність зростає

Недавно закінчилися змагання на першість вузів міста з боксу. Збірна команда боксерів університету в цьому році виступила успішніше, ніж у минулому.

Якщо в минулому році університет зайняв шосте місце з цього виду спорту, то в цьому — третє. Члени команди виявили високе почуття відповідальності перед своїм колективом за спортивну честь університету.

Особливо добре виступив студент I курсу фізико-математичного факультету М. Хайрнасов. Він зайняв перше особисте місце в легкій ваговій категорії. Друге місце в першій середній вазі зайняв студент II курсу фізико-математичного факультету Ф. Макодей. Добре виступав студент V курсу геолого-географічного факультету В. Синиця.

Тренер П. М. Пилипенко говорить, що найближчим часом команда зможе боротися за друге місце серед вузівських команд міста.

Л. МАТВЄВ.

З поданого на конкурс на кращий художній переклад

Ярослав ВРХЛІЦЬКИЙ.

ЗА ТРІШКИ ЛАСКИ...

За трішки ласки хоч край світа
Пішов би я роздітий, босий.
Пішов би снігом — в серці цвіт;
Пішов би вітром — дзвонять
коси;
Пісками йшов би — срібні роси.
За трішки ласки хоч за світ
Пішов би я, як той,
хто просить...

ЕВКЛОГА II

В лісі схилився я на стовбур
берізки,
Слухаю пісню рослин і пташок:
«Встань, пробудись, земле,
соку дай трішки,
Глянь — вже і травень до тебе
прийшов.

Синьою стежкою паром котися,
Сонцю про нашу жагу
розкажи —
Хоче берізка бують на узліссі,
Хоче фіалка зрости на межі.

Щедро розкрийся — до теплої
глини
Дай нам зронити доспіле зерно.
Цвітом прерясним зриси нам

калини,
Цвіту твого ми чекаєм давно.

Хоче жучок ізумрудом сіяти
Хоче веселкою краситись птах.
Бризнуло б сонечко — хочуть
сміятись

Квіти у лузі, пташки
на гілках.
В лісі схилився я на стовбур
берізки,
Слухаю пісню рослин і пташок.
В серці моїм — того голосу
бризки.
В лісі я по пісню так рано
прийшов.
Слухаю голос коханий
до болю,
Чарами сповнений спів
у цвіту...
Пролісків ніжних нарву я
у полі
Іх я у коси тобі заплету.

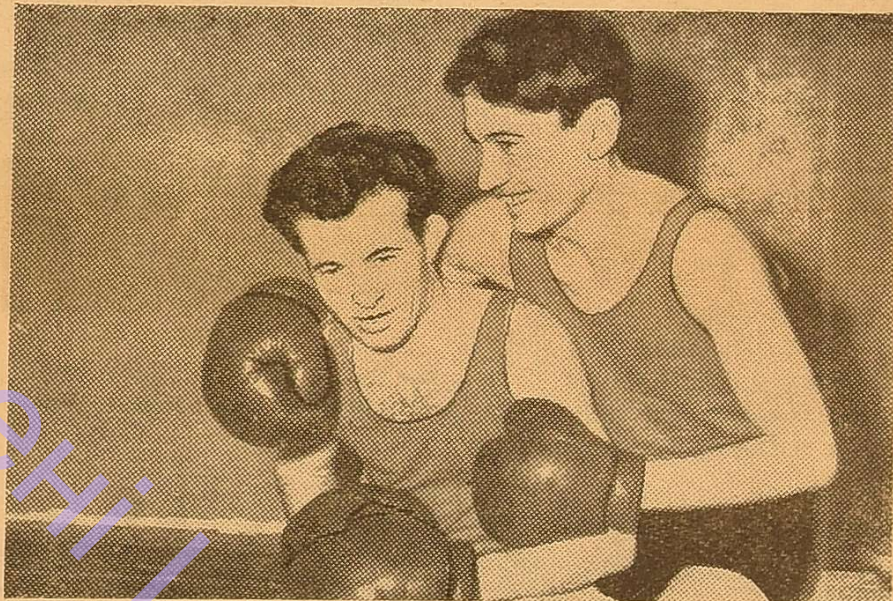
Переклад И. АНДЕРША.

А. К. ТОЛСТОЙ.

Не вір мені, коли настане горе
И сумую я, тобою мов не рад:
Коли відплив — не зрадило
ще море,
Воно, кохаючи, повернеться
назад.

І знов мене тремтіння
оповило,
Я віддаю тобі свою і волю
й спів...

А он — чи чуєш? — дружно
грають хвилі,
Вертаючись до рідних берегів.
Переклад М. ШВЕЦЯ.

«Переможець і переможений»

Фото П. Дутка.

«Земля і надра», газета геолого-географічного факультету не відноситься до гірших. На її сторінках є цікаві статті, пропозиції, повідомлення. Активну участь в газеті беруть викладачі. Заслужовує уваги номер газети, випущений англійською мовою. До кращих номерів слід віднести також № 1 (за 25 жовтня 1958 р.). Він різноманітний за тематикою, цілеспрямований. Тут є цікаві статті про виробничу практику, серйозну увагу приділяє цей номер навчально-виховній роботі. Інші номери газети знайомлять читача із станом спортивної, шефської роботи на факультеті. Питання партійного, комсомольського життя, виховної роботи також не проходять повз увагу газети.

І все ж газета не користується більшою славою кращої газети університету, як це було декілька років тому.

Гаррі Мачхелян, редактор газети, на засіданні партійного бюро факультету говорив про те, що газету читають не всі студенти, до неї не пишуть з власної ініціативи.

Які ж причини цього? ПЕРШУ З НИХ, очевидно, слід шукати не лише в тому, що пише газета, а й як вона пише. Більшість кореспон-

денцій, вмішених в газеті, носять інформаційний, поверховий характер. Інформації в газеті потрібні, але коли вони переважають — це шкодить справі. Партійне життя, наприклад, знаходить своє відображення лише у довгих, часто досить таки нецікавих звітах про хід партійних зборів. Конкретних же статей про комуністів, їх роль в житті групи, курсу, їх портретних характеристик як науковців, організаторів і ініціаторів багатьох починань в житті факультету дуже мало.

Те ж треба сказати і про висвітлення навчально-виховного процесу. В № 5 газети, наприклад, є добірка: «Підсумки зимової сесії». Гсі статті її розпочинаються словами про те, що на курсі на «відмінно» та «добре» склали екзамені такі-то студенти, задовільно чи незадовільно одержали такі-то. Глибокого ж аналізу ходу сесії немає. Сухий перелік прізвищ не хвилює, не зачіпає. Переліковуючи прізвища кращих і гірших студентів, газета поза увагою залишає тих, хто не відноситься ні до кращих, ні до гірших. А інколи це бувають лю-

ди, що турбуються лише про оцінки і байдужі до життя колективу, його сумнівів, радощів, невдач. Вірний помічник в житті і навчанні, стінгазета повинна не лише реєструвати факти, а й вчити, як практично налагодити навчання, дисципліну, як краще організувати навчальний процес.

— Ми намагаємося висвітлити в газеті різні сторони життя факультету і не встигаємо глибоко аналізувати те чи інше питання, — говорить секретар комсомольського бюро факультету Валентин Ткаченко.

Писати про все потроху, не приділяючи основної уваги найбільш злободенному питанню сьогодняшнього дня, — це значить знижувати пропагандистську, агітаційну і виховну роль стінгазети. Вийти з цього становища до певної міри допоможе, звичайно, урізноманітнення форм випуску газети. Цінною ініціативою комсомольського бюро і редколегії «Земля і надра» є випуск світло-радіогазети, яка виходить в дні комсомольських зборів факультету. Але цього недостатньо. Глибше висвітлити навчаль-

ний чи виховний процес допомогли б і випуски тематичних газет з аналізом стану навчальної роботи в певній групі або на курсі. Тематичні газети можна присвячувати й проблемі вихідного дня, морального обличчя людини і т. д.

Рідкісне явище в газеті «Земля і надра» — добірка «Слідами наших виступів», що свідчить про недостатню діяльність газети.

Студент повинен одержати в університеті не лише знання, а й уміння правильно розбиратися в питаннях життя, побуту. Як живуть студенти факультету в гуртожитках, на кутках, як відпочивають, наскільки цікавляться і чи цікавляться взагалі музикою, літературою, мистецтвом? Ці питання залишаються майже поза увагою редколегії.

ДРУГУ ПРИЧИНУ зниження рівня газети слід шукати в організаційному моменті. Чи правильно організувала редколегія свою роботу? Факти говорять, що ні. Газета готується від випадку до випадку. Редколегія працює без перспективного плану, який повинен обговорюватися і затверджу-

ватися на засіданнях партбюро, а також доводиться до відома комсомольського бюро, доповнюватися ним.

Редколегія не зуміла створити авторський актив. Постійних кореспондентів на кожному курсі, в групі немає. А без опори на постійний позаредакційний актив зробити газету цікавою важко. Студентські кореспонденти — це не втомні борці за навчання і дисципліну, за виховання справжньої людини. Завдання редколегії — виховувати студентський актив. Періодичні наради в редколегії допоможуть їм робити газету змістовною, цікавою, багатогранною.

Через невимогливість редколегії газета часто випускається поспіхом і оформлюється недбало (№№ 1, 3). Заголовки робляться більшими за статтю, між статтями допускаються занадто великі інтервали і т. д.

Останній номер газети (№ 6) цікавий за змістом і вдало оформлений, говорить про те, що редколегія має всі можливості відродити славу кращої газети університету. Кажуть стара слава нову любить, інакше вона тускніє, забувається.

Л. СТОЯНОВА.

В. о. редактора В. В. ФАЩЕНКО.